

Tijdschrift

VAN HET EUROPEES GENOOTSCHAP
VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

VOL. XIX (november 1969) N° 11

Tijdschrift: MOORS E., Oude Antwerpsebaan, 161, MECHELEN

Bijdrage: Beschermend lid: minimum 200 fr. te storten aan
Lid: 150 fr.
LE MAIRE, P., 53 de Broquevillelaan, Brussel 15 of
op P.C.R. 8460.38 van het genootschap te Brussel of
via de Afdelingen

Nederlandse leden: briefwisseling aan MOORS, E.,
Oude Antwerpsebaan, 161, MECHELEN

INSTEMPELINGEN OP BELGISCHE 10 CENTIEMSTUKKEN VAN KONING LEOPOLD I

Toen in 1860 de twintig gram wegende 10 centiem stukken, voor de omloop vervallen werden verklaard, blijkt nu méér dan ooit dat een groot aantal van deze munten nooit werden ingeleverd, aangezien het grote aantal welke zich nog in verzamelingen bevinden en deze welke wij meestal onder de ogen krijgen, voorzien van een instempeling.

Reeds meerdere artikels hebben het over deze instempelingen gehad.

In een rechthoekig kader van 20 op 13 mm zijn de letters C M met een relief van 1 mm aangebracht, de letters W S M zonder kader met een grootte van 22 op 1 mm, in een getande kader met tanden aan de binnenzijde die 20 op 12 mm meten, bevinden zich de letters V D B, in eenzelfde getande kader van 25 op 17 mm, de letters I F P.

Deze instempelingen zijn niet aangebracht geworden om het plezier van een of andere man die zich daarmee even wilde vermaken, maar ze hebben een doel gehad. Vroeger hebben wij gemeend dat

het betrekking kon hebben op onze toenmalige «zondag-scholen» als aanwezigheidspenning, wat toen wel de gewoonte was, maar de afkortingen zijn ons meestal overklaarbaar. Wel zouden wij kunnen naar voorbrengen voor de letters CM, catolieke meisjes-school, maar gaat deze gissing wel op?

Momenteel blijven wij ons dus nog afvragen; waarom werden deze munten ingestempeld en wat was het doel. Wij hopen dat op een of andere dag ook de sluier over dit probleem opgehelderd zal zijn.

Verzamelaars welke dergelijke munten met instempelingen bezitten verzoeken wij ook langs deze weg de er op aangebrachte instempelingen kenbaar te maken.

M. NUIJTENS

* * *

AFWIJKENDE OMSCHRIFTEN OP EEN SPRENGER VAN KAMERIJK

De sprenger zonder jaartal van Maximiliaan van Bergen, in 1556 bisschop en van 1559 tot 1570 aartsbisschop van Kamerijk, in Delmonte (De Zilveren Benelux) beschreven en afgebeeld onder n° 409, maar vermoedelijk bij vergissing als R 4 aangeduid, ziet er uit als volgt:

voorzijde: wapen van de kerkvorst

+ M.A.BERGIS.D.G.EPS.Û.D.CA.S.IMP.PCC.CAMERA

Keerzijde: versierd kruis, met een adelaar als hartschild
NEC-GITO-NEC+TE-MERE+

De twee exemplaren van mijn verzameling hebben afwijkende omschriften (1).

Bij het eerste eindigt dit van de voorzijde op IMP.P.GO.CA en staat er op de keerzijde:

NEC+-CITO+-NEC+T-EMER

Het tweede, geslagen na de verheffing van Kamerijk tot aartsbissdom, draagt op de voorzijde:

+ M.A. BERGIS.D.G.ARCHIEPI.ÛD : CA.S.IMP.P : CO.CA

en op de keerzijde:

NEC-CITO : -NEC-TE-MERE :

De interpunctie, hier aangeduid met punten, bestaat in feite uit kleine kruisjes met uitgehoud hart.

E. VANDERCAMMEN

(1) Intussen reeds 6 stukken verkregen, allen verschillend.

DE MOREN IN SPANJE

De Moors-Spaanse periode in dit land is een schakel in haar geschiedenis, die in 711 een aanvang neemt met de uitdrijving door de Moren van de Westgothen, die zich, niet willende onderwerpen, onder leiding van Pelagus, een bloedverwant van de verslagen koning Rodrigue, terugtrokken in de bergen van Asturië, en die in 1492 voor goed eindigde nadat de troepen van Ferdinand en Isabella de laatste der koningen van Grenada, die overigens steeds met de Christenen hadden gecollaboreerd, uit het land verjaagd werden.

Gedurende bijna acht eeuwen regeerden een hele reeks van moorse dynastieën, die min of meer allen munten hebben geslagen. Meestal is het tamelijk moeilijk deze munten goed terecht te brengen, tenzij de verzamelaer bij machte is arabisch te ontcijferen, maar in vele gevallen dragen de hispano-muzelmaanse munten ook latijnse teksten, alhoewel meestal afgekort.

Van 86 (1) tot 136 regeerden in Cordoba de kaliefen van Bagdad, dewelke emirs, wat wij gouverneurs zouden kunnen noemen, onder zich hadden. Het was in 138 dat Abder-Rahman I overging tot het stichten van een eigen dynastie, onafhankelijk van de kaliefen van Bagdad. Zij heette de dynastie der OMEYYAHDEN van het kalifaat Cordoba.

De meeste hispano-muzelmaanse munten dragen een vers uit de Koran of iets dergelijks, zo bv.: «Allah is onze Heer, Mohamed onze Profeet», enz. In Afrika en Spanje werden tussen 92 en 100 eerst kleine gouden muntjes geslagen met latijnse legenden, daarna met arabische en latijnse tekst. Deze kunnen, volgens het type, in een zevental reeksen worden ondergebracht:

1. Bol op een kolom; Kz/ in het midden: SIMILIS
2. In het midden: INDC XII; Kz/ in het midden: SIMILIS
3. Kolom; Kz/ in het midden: TERCIN of ERETAN
4. Aan beide zijden, rondom latijnse, en in het veld arabische tekst (bv. Vz/ Er is maar een God; Kz/ Mohamed is de Profeet van Allah).
5. Bol op een kolom; Kz/ Acht-stralige ster.
6. In het midden: INDC XI of XII; Kz/ Acht-stralige ster, of legende van vijf letters, dewelke, volgens sommigen, hebreuws zouden zijn.

(1) De hier volgende data zijn deze van de Hegira, de Mohammedaanse jaartelling, die begint op 16 juli 622 van onze tijdrekening. Aangezien het Mohammedaanse jaar korter is dan het onze, dient er, wanneer wij een jaartal van de Hegira wensen om te zetten in onze jaartelling, eerst 3 % afgetrokken te worden, om er nadien 622 bij te voegen. Bv. van het jaar 138 van de Hegira trekt men 4 jaar af (3 %) = 134, waarbij men 622 (van onze tijdrekening) bijtelt, en men bekomt alzo het jaar 756 AD.

7. Arabische legende ; Kz/ rondom latijnse legende en in het midden een ster.

De latijnse teksten op deze munten zijn afgekort en ziehier de volledige tekst die er uit afgeleid werd. De hoofdletters slaan op de aanwezige afkortingen en de kleine letters op wat dient tussen-gevoegd om het geheel te kunnen lezen :

— IN NominE DoMINi MiSeRiCordiS SoLiDuS FeRiTus IN AFRIca
Kz/ NoN ESTE DeuS Nisi VNuS CVi NVLlus ALIus, gevolgd van in het midden het woord : SIMILIS

— Zo een afgekorte tekst kon er dus bv. ook zo uitzien : NSLDFR-TINAFRCAN XCVII d.i. : Novus solidus feritus in Africa anno XCVII

— FERITUS SOLIDUS IN SPANIA ANNO.

— NNSLDFERTINSPANN (d.i. : Novus numus, solidus feritus in Spania anno, in het midden gevolgd van : INDICTIO XI

— MVSEFNVSIRAMIRA (d.i. : Muse filius Nusir Amira, — is vertaling uit het arabisch : Muza ben Nosair amir.

Op de dinars, in Spanje geslagen, komt het meermaals voor dat het jaartal van de Hegira niet overeenstemt met het regeringsjaar. Er bestaat ook een kleine bronzen munt met twee beelden, waar er zou op wijzen dat dit een nabootsing is van een Westgothisch type, aangezien door de Moslems geen afbeelding van personen toegelaten is.

Onder de Omayyahden en de onderscheidene opvolgende kaliefen en koningen werden talrijke koperen « fels » geslagen, verder ook gouden dinars, 1/2 en 1/3 dinars. Zilveren munten schijnen er niet veel te zijn gemaakt.

De Omayyahden regeerden een drietal eeuwen en sloegen hoofdzakelijk, voor wat Spanje betrof, in Cordoba, en voor Afrika in Fez en Zahra.

De HAMMAUDITEN, kaliefen van Malaga, Algeciras en Ceuta regeerden slechts een 50-tal jaren en sloegen munt te Cordoba, Grenada en Ceuta (Afrika).

De ABBADITEN van Sevilla (433-84) muntten te Cordoba, Murcia en Sevilla.

Van de koningen van Badajoz, een drietal slechts, werden vermoedelijk geen munten teruggevonden.

Verder sloegen de koningen van Sarageza, van Denia en Majorca en van Tortosa anonieme munten te Toledo, Cuenca en Valentia.

De dynastie der ALMORAVIDEN volgt nu in feite deze der Omayyanden op met ir 453 Yusuf ben Texufin, die slechts op drie opvolgers zal kunnen bogen. Hun munten werden geslagen in Cordoba, Denia, Grenada, Sevilla en Almeria. Rond 1100 van onze tijdrekening, d.i. tegen het einde van de regering van de grondlegger van deze dynastie, vonden de gouden dinars der Almokaviden

hun weg naar Midden-Frankrijk, waar men ze « marabotins » noemde. Deze genoten daar een grote populariteit en het is niet uitgesloten dat koning Lodewijk IX (de Heilige Lodewijk) juist daarom de eerste gouden munten van de 3de Franse dynastie deed slaan.

Als overgang tussen deze voorgaande- en de daarop volgende dynastie, zien wij, voor enkele jaren slechts, een viertal onafhankelijke koningen verschijnen, die munten in Cordoba en Murcia zouden hebben geslagen.

De ALMOHADEN nu, tussen 516 en 668 aan het bewind, moeten toch reeds een tijdje gelijklopend met anderen hebben geregeerd. Het grootste deel van de munten die zij sloegen in een groot aantal muntplaatsen, waren anoniem en allen van goud of van zilver. Koperen munten werden er niet aangemaakt. De zilveren munten zijn vierkant en de gouden, alhoewel rond, dragen hun legende in een vierkant omsloten. De tekst slaat gewoonlijk op een vers uit de Koran, of de titel van de vorst (bv. Iman van het volk ; Onze Iman ; de Kalief) of spreuken als : De Koran is het woord van Allah ; De Koran is onze Iman. De verschillende muntplaatsen waren in Spanje : Cordoba, Sevilla, Baza, Valentia, Jaen, Xere., Grenada, Murcia, Malaga, Minorca, Majorca, e.a. en ook in Afrika zoals : Tiemcin, Tunis, Rabat, Ceuta, Fez Marrakech, Meknes, e.a.

En ten slotte de NASRIDEN (629-892), koningen van Grenada die eigenlijk de doodgravers van het moorse gezag op het Iberisch schiereiland zouden kunnen genoemd worden. Is het niet in 1245 AD., dat is dus tijdens het bewind van hun eerste koning Mohammed ben Yusuf ben Nasr (629-671), dat Grenada aan Castilië onderhorig werd en ze de Christenen hielpen het moorse gezag over Spanje te vernietigen, wat echter ook de ondergang van hun eigen koninkrijk van Grenada bezegelde.

Wat nu hun munten betrof, waren zij weinig origineel, want de dirhems, dinars en onderverdelingen waren gelijk aan die van hun voorgangers, de Almohaden. Koperen fels, die ze dan wél aangemunt hebben, zijn van zeer onregelmatige vorm. Sommige stukken dragen de vermelding : « Werd geslagen in het Alhambra van Grenada ». Van Granada en Almeria bestaan ook anonieme munten.

Alhoewel er uit bovenstaande zou blijken dat er een tamelijk uitgebreide moorse numismatiek voor Spanje zou bestaan, moeten wij toch vaststellen dat er nog al een grote gelijkvormigheid bestaat en vele munten analoog zijn aan deze hunner voorgangers. Voor wat de « Spanje »-verzamelaars betreft, is het misschien toch wel aardig om er eens enkele typen van te bezitten omdat het een schakel is in de geschiedenis van dit land, maar voor de rest is het dan toch maar specialistenwerk voor de kenners der arabische taal.

Aguilas,

R. TIMMERMANS

**DE MUNTVONDST VAN AARSCHOT :
NEGENTIENDE EEUWSE ZILVEREN MUNTEN**

Op 4 april 1969 werd, bij de voorbereiding van opgravingswerken op de eigendommen van de heer K. Borremans, Fabriekstraat 6 te Aarschot (1), door de heer J. Beckers een glazen bokaal gevonden waarin 43 zilveren munten verborgen zaten. Dank zij de welwillende medewerking van Dr. B. Van Bunder werd het Penningkabinet in kennis gesteld van deze muntvondst. Wij houden er aan Dr. B. Van Bunder onze oprechte dank te betuigen voor de moeite die hij zich genomen heeft om zoveel mogelijk gegevens omtrent deze muntschat te verzamelen en ons de publikatie ervan mogelijk te maken.

De muntvondst van Aarschot bestaat uit 35 Belgische en 5 Franse stukken van 5 frank alsmede 3 Italiaanse stukken van 5 lire. De uiterste data op de stukken vermeld zijn 1846 (kataloog n° 1) en 1875 (kataloog nrs 33-35) terwijl het merendeel van de stukken (19 exemplaren op 43 hetzij 44,18 %) van 1873 dateert.

Een vergelijking tussen de slagaantallen van de Belgische 5 frankstukken, geslagen tijdens de regering van Leopold II (1865-1909) en het aantal in de muntvondst aanwezige exemplaren van deze muntsoort toont duidelijk aan dat het overwicht van de stukken van 1873 een normaal verschijnsel is.

<i>Datum</i>	<i>Slagaantal</i>	<i>Aantal stukken in de vondst</i>
1867	3.693.144	3
1868	6.570.564	3
1870	10.468.075	3
1871	4.783.434	3
1873	22.340.959	16
1874	2.400.000	3
1875	2.980.941	3

Kataloog

Referentiewerken :

M = MORIN François, *Monnaies de Belgique de 1862 à 1963 — Munten van België van 1862 tot 1963*. Boom, 1964.

VG = V.G[UILLOTEAUX], *Monnaies françaises. Colonies 1670-1942, Métropole 1774-1942*. Versailles, 1942.

CNI = *Corpus Nummorum Italicorum, volume I, Casa Savoia*. Roma, 1910.

(1) Aarschot : prov. Brabant, arr. Leuven.

België

Leopold I (1831-1865)

-1. 5 frank — 1851 — M 41.

Leopold II (1865-1909)

2-4. 5 frank — 1867 (3 eks.) — M 147.

5-7. 5 frank — 1868 (3 eks.) — M 148.

8-10. 5 frank — 1870 (3 eks.) — M 150.

11-13. 5 frank — 1871 (3 eks.) — M 151.

14-29. 5 frank — 1873 (16 eks.) — M 153.

30-32. 5 frank — 1874 (3 eks.) — M 154.

33-35. 5 frank — 1875 (3 eks.) — M 155.

Frankrijk

Louis-Philippe (1830-1848)

36. 5 frank — Munthof Parijs — 1846 — VG 2975.

Tweede Republiek (1848-1852)

37-39. 5 frank — Munthof Parijs — 1850 (3 eks.) — VG 3258.

Napoleon III (1852-1871)

40. 5 frank — Munthof Parijs — 1867 — VG 3710.

Italië

Victor-Emmanuel II (1861-1878)

41-43. 5 lire — Munthof Milaan — 1873 (3 eks.) — CNI, blz. 473, nr 108.

Gezien de meest recente stukken van 1875 dateren, mogen wij veronderstellen dat de muntschat van Aarschot in 1875 of in 1876 aan zijn schuilplaats toevertrouwd werd.

André VAN KEYMEULEN

**EEN GOUDEN PENNING
GEWIJD AAN TWEE POPULAIRE HEILIGEN**

Deze penning heeft een doormeter van 22 mm. en draagt op de voorzijde als beeldenaar Sint Joris te paard naar rechts de draak bestrijdend. Het is een 18e eeuwse Kremnitz-type zeer fijn uitgevoerd. In de bovenhelft het omschrift: S. GEORGIUS. EQUITUM. PATRONUS. Op de afsnede, onderaan de letter N tussen twee sierkrullen.

De keerzijde draagt de bekende voorstelling van Sint Hubertus die het hert ontmoet. Links zien wij het hert naar rechts met tussen het gewel een kruis, staande aan de zoom van het bos; in het midden staat een hoge zuil waarop een kruis, boven een stralende zon, waarin in het Hebreeuws Jehova. Rechts van de zuil de geknielde ridder Hubertus met achter hem zijn paard. Op de nogal grote afsnede: CRUX CHRISTI FIR. / MA COEUMNA / G.N.

Uit de verzameling L. Marquet te Spa.

Kent een van onze leden nog een Sint-Jorispennning waar, op de keerzijde nog een andere heiligenfiguur voorkomt?

PITTOORS P. F. J.

**KLEIN REPERTORIUM VAN DE
HEDENDAAGSE NUMISMATIEK**

ZWITSERLAND

10 GENTIMES

Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.	Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.
1850	13.317.000	70	200	1894	1.000.000	5	20
1851		100	400	1895	2.000.000	3	10
1871	844.000	120	600	1896	16 1.500	8.000	
1873	1.398.000	100	400	1897	500.000	8	30
1875	174.000	300	5.000	1898	1.000.000	5	20
1876	1.962.000	100	500	1899	500.000	8	30
1879	1.000.000	25	100	1900	1.500.000	3	10
1880	2.000.000	5	20	1901	1.000.000	4	15
1881	3.000.000	3	10	1902	1.000.000	4	15
1882	3.000.000	3	10	1903	1.000.000	4	15
1883	2.000.000	3	10	1904	1.000.000	4	15
1884	3.000.000	5	20	1906	1.000.000	4	15
1885	3.000.000	3	10	1907	2.000.000	3	10

1908	2.000.000	3	10	1939	10.022.000	—	2
1909	2.000.000	3	10	1940	2.000.000	—	2
1911	1.000.000	4	15	1942	2.110.000	—	2
1912	1.500.000	2	5	1943	3.176.000	—	2
1913	2.000.000	2	5	1944	6.133.000	—	2
1914	2.000.000	2	5	1945	993.000	1	5
1915	1.200.000	2	5	1946	4.010.000	—	2
1918AIBr.	6.000.000	50	300	1947	3.152.000	—	2
1919ALBr.	3.000.000	200	1.000	1948	1.000.000	1	5
1919N1.	3.000.000	—	2	1949	2.269.000	—	2
1920	3.500.000	—	2	1950	3.200.000	—	2
1921	3.000.000	—	2	1951	3.430.000	—	2
1922	2.000.000	—	2	1952	4.451.000	—	2
1924	2.000.000	—	2	1953	6.149.000	—	2
1925	3.000.000	—	2	1954	3.200.000	—	2
1926	3.000.000	—	2	1955	11.795.000	—	2
1927	2.000.000	—	2	1957	10.092.000	—	2
1928	2.000.000	—	2	1958	10.040.000	—	2
1929	2.000.000	—	2	1959	13.053.000	—	2
1930	2.000.000	—	2	1960	4.040.000	—	2
1931	2.244.000	—	2	1961	7.849.000	—	2
1932	3.500.000	—	2	1962	34.965.000	—	2
1933	2.000.000	—	2	1964	16.340.000	—	2
1934	3.000.000	—	2	1965	14.190.000	—	2
1936	1.500.000	2	5	1966	4.025.000	—	2
1937	1.000.000	2	5	1967	10.000.000	—	2
1938	1.000.000	2	5				

20 CENTIMES

Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.	Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.
1850	11.560.000	40	200	1898	500.000	10	25
1851		100	700	1899	500.000	10	25
1858	1.548.000	80	600	1900	1.000.000	8	15
1859	2.776.000	70	500	1901	1.000.000	8	15
1881	1.000.000	8	15	1902	1.000.000	8	15
1883	2.500.000	5	10	1903	1.000.000	8	15
1884	4.000.000	5	10	1906	1.000.000	8	15
1885	3.000.000	5	10	1907	1.000.000	8	15
1887	500.000	10	25	1908	1.500.000	5	10
1891	1.000.000	8	20	1909	2.000.000	5	10
1893	1.000.000	8	20	1911	1.000.000	8	15
1894	1.000.000	8	20	1912	2.000.000	5	10
1896	1.000.000	8	20	1913	1.500.000	5	10
1897	500.000	10	25	1919	1.500.000	5	10

1920	3.100.000	3	5	1950	5.970.000	3	5
1921	2.500.000	3	5	1951	3.640.000	3	5
1924	1.100.000	5	10	1952	3.075.000	3	5
1925	1.500.000	3	5	1953	6.958.000	3	5
1926	1.500.000	3	5	1954	1.504.000	3	5
1927	500.000	8	15	1955	9.103.000	3	5
1929	2.000.000	3	5	1956	5.111.000	3	5
1930	2.000.000	3	5	1957	2.535.000	3	5
1931	2.250.000	3	5	1958	5.037.000	3	5
1932	2.000.000	3	5	1959	10.136.000	3	5
1933	1.500.000	5	8	1960	15.469.000	3	5
1934	2.000.000	3	5	1961	8.234.000	3	5
1936	1.000.000	5	8	1962	30.145.000	3	5
1938	2.805.000	3	5	1963	9.020.000	3	5
1939	80.100.000	3	5	1964	14.370.000	3	5
1943	10.173.000	3	5	1965	15.005.000	3	5
1944	7.139.000	3	5	1966	10.785.000	3	5
1945	1.992.000	3	5	1967	8.995.000	3	5
1947	5.131.000	3	5				

1/2 FRANC

Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.	Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.
1850 } 1851 }	4.500.000	400	2.000	1913	800.000	8	25
1875	1.000.000	250	1.400	1914	2.000.000	7	15
1877	1.000.000	250	1.400	1916	800.000	8	25
1878	1.000.000	250	1.400	1920	5.400.000	7	15
1879	1.000.000	150	800	1921	6.000.000	7	15
1881	1.000.000	60	300	1928	1.000.000	7	20
1882	1.000.000	80	400	1929	2.000.000	7	15
1894	800.000	125	500	1931	1.000.000	7	20
1896	28	3.000	15.000	1932	1.000.000	7	20
1898	1.600.000	10	40	1934	2.000.000	7	15
1899	400.000	15	80	1936	400.000	10	35
1900	400.000	15	100	1937	1.000.000	7	20
1901	200.000	60	400	1939	1.001.000	7	20
1903	800.000	10	30	1940	2.002.000	7	15
1904	400.000	10	40	1941	200.000	10	30
1905	600.000	10	30	1942	2.969.000	7	15
1906	1.000.000	7	20	1943	4.573.000	7	15
1907	1.200.000	7	20	1944	7.455.000	7	10
1908	800.000	8	25	1945	4.928.000	7	10
1909	1.000.000	7	20	1946	6.817.000	7	10
1910	1.000.000	7	20	1948	6.113.000	7	10
				1950	7.148.000	7	10

1951	8.530.000	7	10	1960	14.528.000	7	10
1952	14.023.000	7	10	1961	6.906.000	7	10
1953	3.567.000	7	15	1962	18.272.000	7	10
1955	1.320.000	7	15	1963	25.168.000	7	10
1956	4.250.000	7	10	1964	22.720.000	7	10
1957	12.085.000	7	10	1965	17.920.000	7	10
1958	11.558.000	7	10	1966	10.008.000	7	10
1959	12.581.000	7	10	1967	16.096.000	7	10

1 FRANC

Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.	Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.
1850 } 1851 }	5.750.000	600	2.500	1920	3.300.000	15	20
1857	526	4.000	18.000	1921	3.800.000	15	20
1860	515.000	800	3.000	1928	1.500.000	15	20
1861	3.020.000	200	800	1931	1.000.000	15	25
1875	1.036.000	125	800	1932	500.000	20	35
1876	2.500.000	35	150	1934	500.000	20	30
1877	2.520.000	35	150	1936	500.000	20	30
1880	945.000	50	250	1937	1.000.000	15	25
1886	1.000.000	25	50	1939	2.106.000	12	15
1887	1.000.000	25	50	1940	2.003.000	12	15
1894	1.200.000	30	60	1943	3.526.000	12	15
1896	28	5.000	20.000	1944	6.225.000	12	15
1898	400.000	30	60	1945	7.794.000	12	15
1899	400.000	25	45	1946	2.539.000	12	15
1900	400.000	25	50	1947	624.000	15	20
1901	400.000	25	50	1952	2.853.000	12	15
1903	1.000.000	15	30	1953	786.000	15	10
1904	400.000	25	50	1955	194.000	20	40
1905	700.000	20	30	1956	2.500.000	12	15
1906	700.000	20	30	1957	6.421.000	12	15
1907	800.000	20	30	1958	3.580.000	12	15
1908	1.200.000	15	25	1959	1.859.000	12	15
1909	900.000	15	25	1960	3.523.000	12	15
1910	1.000.000	15	25	1961	6.549.000	12	15
1911	1.200.000	15	25	1962	6.220.000	12	15
1912	1.200.000	15	25	1963	13.476.000	12	15
1913	1.200.000	15	25	1964	12.560.000	12	15
1914	4.200.000	15	25	1965	5.032.000	12	15
1916	1.000.000	15	25	1966	3.032.000	12	15
				1967	2.088.000	12	15

2 FRANCS

Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.	Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.
1850	2.500.000	600	2.500	1921	2.000.000	25	30
1857	622	4.500	20.000	1922	400.000	30	40
1860	2.001.000	700	1.500	1928	750.000	25	30
1862	1.000.000	700	1.500	1931	500.000	25	30
1863	500.000	900	2.500	1932	250.000	30	35
1874	1.000.000	60	180	1936	250.000	30	35
1875	982.000	100	400	1937	250.000	30	35
1878	1.500.000	50	140	1939	1.455.000	25	25
1879	518.000	100	400	1940	2.503.000	25	25
1886	1.000.000	25	50	1941	1.192.000	25	25
1894	700.000	30	60	1943	2.089.000	25	25
1896	20	5.000	20.000	1944	6.276.000	25	25
1901	50.000	250	2.000	1945	1.134.000	25	25
1903	300.000	35	70	1946	1.629.000	25	25
1904	200.000	50	200	1947	500.000	25	30
1905	300.000	30	60	1948	920.000	25	25
1906	400.000	25	30	1953	438.000	25	30
1907	300.000	30	35	1955	1.032.000	25	25
1908	200.000	50	120	1957	2.298.000	25	25
1909	300.000	30	35	1958	650.000	25	30
1910	250.000	30	60	1959	2.905.000	25	25
1911	400.000	30	35	1960	1.980.000	25	25
1912	400.000	30	35	1961	4.653.000	25	25
1913	300.000	30	40	1963	8.030.000	25	25
1914	1.000.000	25	30	1964	4.558.000	25	25
1916	250.000	25	50	1965	8.526.000	25	25
1920	2.300.000	25	25	1967	4.132.000	25	25

5 FRANCS

Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.	Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.
1850	500.000	1.800	4.000	1895	46.000	1.900	7.500
1851		1.500	3.500	1896	2.000	10.000	100.000
1873	30.000	4.000	15.000	1900	33.000	2.000	9.000
1874B.	1.400.000	900	2.000	1904	40.000	1.800	8.000
1874B	196.000	1.300	2.600	1907	227.000	1.000	3.000
1888	25.000	2.000	7.500	1908	200.000	1.100	3.000
1889	225.000	1.300	2.500	1909	120.000	1.200	4.000
1890	305.000	900	2.000	1912	11.000	3.800	20.000
1891	150.000	1.400	3.000	1916	22.000	3.500	15.000
1892	190.000	1.200	2.700	1922	2.400.000	800	2.000
1894	34.000	2.100	7.500	1923	11.300.000	700	1.800

1924	182.000	1.500	6.500	1948	416.000	60	65
1925	2.830.000	850	2.500	1949	407.000	60	65
1926	2.000.000	800	2.400	1950	482.000	60	65
1928	24.000	6.000	85.000	1951	1.096.000	60	60
1931	3.520.000	60	65	1952	155.000	200	500
1932	10.580.000	60	60	1953	3.403.000	60	60
1933	5.900.000	60	60	1954	6.600.000	60	60
1935	3.000.000	60	60	1965	5.032.000	60	60
1937	645.000	60	65	1966	3.032.000	60	60
1939	2.197.000	60	60	1967	2.088.000	60	60
1940	1.601.000	60	60				

HERDENKINGSSTUKKEN

Jaart.	Commemoratief	Aantal	Z.S.	F.D.C.
1842	4 Fr. Tir-Chur	6.000	4.500	9.000
1847	40 Btz. Tir Glarus	3.200	7.500	15.000
1855	5 Fr Tir-Soleure	3.000	8.000	16.000
1857	Tir-Berne	5.195	1.350	2.700
1859	Tir-Zürich	6.000	1.250	2.500
1861	Tir-Nidwalden	6.000	1.200	2.400
1863	Tir-La Chaux-de-Fond	6.000	1.200	2.200
1865	Tir-Schaffhausen	10.000	850	1.250
1867	Tir-Schwyz	8.000	1.200	2.000
1869	Tir-Zug	6.000	1.200	2.100
1872	Tir-Zürich	10.000	850	1.250
1874	Tir-St-Gallen	6.000	900	1.100
1876	Tir-Lausanne	20.000	800	1.100
1877	Tir-Bâle	30.000	750	1.000
1881	Tir-Fribourg	30.000	650	800
1883	Tir-Lugano	30.000	650	800
1885	Tir-Berne	25.000	650	800
1934	Tir-Fribourg	40.000	650	800
1936	Pro Patria	200.000	200	350
1939	Laupen	31.000	2.000	4.000
	Tir-Lucerne	40.000	650	800
	Expo Zürich (*)	60.000	500	600
1941	Bundesfeier	100.000	750	1.000
1944	St Jacob	100.000	700	900
1948	Bundesverfassung	500.000	150	250
1963	Croix rouge	620.000	90	130

10 FRANCS

Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.	Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.
1911	100.000	3.000	4.000	1915	400.000	850	1.100
1912	200.000	900	1.300	1916	130.000	900	1.300
1913	600.000	800	1.000	1922	1.020.000	650	800
1914	200.000	900	1.300				

20 FRANCS

Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.	Jaart.	Aantal	Z.S.	F.D.C.
1883	250.000	900	1.100	1888	4.224	40.000	50.000
1886	250.000	900	1.100	1889	100.000	850	1.000

(*) Was slechts geldig in en tijdens de Tentoonstelling.

1890	125.000	850	1.000	1908	355.000	700	750
1891	100.000	850	1.000	1909	400.000	700	750
1892	100.000	850	1.000	1910	375.000	700	750
1893	100.000	850	1.000	1911	350.000	700	750
1894	120.600	850	1.000	1912	450.000	700	750
1895	200.000	850	1.000	1913	700.000	700	750
1896	400.000	850	1.000	1914	700.000	700	750
1897	400.000	720	750	1915	750.000	700	750
1898	400.000	720	750	1916	300.000	700	750
1899	300.000	720	750	1922	2.783.678	700	750
1900	400.000	720	750	1925	400.000	700	750
1901	500.000	720	750	1926	50.000	1.100	1.400
1902	600.000	720	750	1927	5.015.000	700	750
1903	200.000	750	850	1930	3.371.764	700	750
1904	100.000	900	1.100	1935	175.000	750	800
1905	100.000	900	1.100	1935L	20.008.813	700	750
1906	100.000	900	1.100	1947	9.200.000	700	750
1907	150.000	750	800	1949	10.000.000	700	750

25 FRANCS (*)

Jaart.	Aantal
1955	5.000.000
1958	5.000.000
1958	5.000.000

50 FRANCS (*)

Jaart.	Aantal
1955	2.000.000
1958	2.000.000
1959	2.000.000

(*) Deze stukken (25 en 50 frs) zijn nog niet in omloop gebracht.

100 FRANCS

Jaart.	Type	Aantal	Z.S.	F.D.C.
1925	Liberté (*)	5.000	40.000	65.000
1934	Fribourg	2.000	15.000	20.000
1939	Lucerne	6.000	4.000	6.000

J. De M.

(*) Deze munten worden verkocht met een attest van echtheid.

HOEKJE VAN DE VERZAMELAAR

De Heer **J. De Mey**, Bemelstraat, 125, BRUSSEL 15.

Zoekt alle zwitserse munten te kopen of te ruilen.

De Heer **Gaus H.**, Slotenstraat, 5, ST-AMANDSBERG-GENT.

Vraagt adressen in Oostenrijk waar hij rechtstreeks de nieuwe herdenkingstukken kan aankopen.

De Heer **P. De Baeck**, Postbus EKEREN-II.

Zoekt alle spotmunten van Napoleon III.

Vriendelijk verzoek een aanbod te doen.

HERNIEUWING VAN HET LIDGELD

Niettegenstaande een altijd stijgende prijsverhoging voor drukkosten en de publikatie van het maandblad in de twee landstalen afzonderlijk, zal het lidgeld voor 1970 slechts verhoogd worden tot 175 F.

De beheerraad hoopt nochtans dat talrijke leden een vrijwillige bijdrage van 200,— F minimum zullen betalen als steunend lid.

Om elk misverstand te vermijden wordt nogmaals nadruk gelegd op het feit dat de bijdrage aan het Genootschap onafhankelijk is van de bijdragen die door iedere sectie worden gevraagd van de bij haar ingeschreven leden en waarvan het bedrag door elke afdeling wordt vastgesteld.

Gemakkelijkshalve en om de taak van de schatbewaarder te vereenvoudigen, worden de leden die tot een bepaalde sectie behoren, dringend verzocht hun lidgeld voor het Genootschap via de afdelingen te betalen.

Leden die niet tot een plaatselijke sectie behoren, zijn vriendelijk verzocht hun lidgeld rechtsteeks aan het Genootschap te storten, bij voorkeur door storting op P.C.R. n° 84.60.38 « Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde », 53 de Broquevillelaan, Brussel 15.

De beheerraad dringt er op aan dat de bijdragen vóór 1 januari zouden hernieuwd worden.

Wij danken de leden bij voorbaat om hun bereidwillige medewerking.

AAN ONZE LEZERS

In onze oude jaargang 1966/7 voorzagen wij het inlassen, door middel van niet vastgehechte bladen, van opeenvolgende katalogi.

Door vergissing werd er in vol. XVII nr. 4 gestopt met de vervolgekatalogus aangaande « Les monnaies non-officielles de 1800 à nos jours ».

In dit nummer vindt U dus het vervolg vanaf nummer 382.

Wij hopen hierdoor tegemoet te komen aan de wens van vele leden die veel interesse stellen in deze publikatie. E. MOORS.